

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Tietoturvasuunnitelma

Marko Elo, ylitarkastaja

11.4.2024

Tietoturvasuunnitelma

- Tieturvasuunnitelmasta on säädetty laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023, jäljempänä asiakastietolaki):
  - Tietoturvasuunnitelma 77 § sekä
  - Tietoturvallisuuden omavalvonnan toteuttaminen ja vastuu 78 §
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräys 3/2024 tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista
  - Liite 1: Tietoturvasuunnitelman mallipohja

Tietoturvasuunnitelma 77 § (1/2)

- Palvelunantajan, apteekin, välittäjän ja Kansaneläkelaitoksen on laadittava tietoturvaan ja tietosuojaan sekä tietojärjestelmien käyttöön liittyvä tietoturvasuunnitelma
- Tietoturvasuunnitelmassa on selvitettävä, miten asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn ja tietojärjestelmiin liittyvät vaatimukset varmistetaan:
  1. henkilöillä, jotka käyttävät tietojärjestelmiä, on niiden käytön vaatima koulutus;
  2. tietojärjestelmien yhteydessä on saatavilla niiden asianmukaisen käytön kannalta tarpeelliset käyttöohjeet;
  3. tietojärjestelmiä käytetään tietojärjestelmäpalvelun tuottajan antaman ohjeistuksen mukaisesti;
  4. tietojärjestelmiä ylläpidetään ja päivitetään tietojärjestelmäpalvelun tuottajan ohjeistuksen mukaisesti;

Tietoturvasuunnitelma 77 § (2/2)

5. tietojärjestelmän käyttöympäristö soveltuu tietojärjestelmien asianmukaiseen sekä tietoturvan ja tietosuojan varmistavaan käyttöön ja käyttöympäristöön ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta huolehditaan;
6. tietojärjestelmiin liitetyt muut tietojärjestelmät tai muut järjestelmät eivät vaaranna tietojärjestelmien suorituskykyä eivätkä niiden tietoturva- tai tietosuojaominaisuuksia;
7. tietojärjestelmiä asentaa, ylläpitää ja päivittää vain henkilö, jolla on siihen tarvittava ammattitaito ja asiantuntemus ja jonka luotettavuus on varmistettu julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos henkilö tehtävissään pääsee käsittelemään asiakastietoja tai jos hän muuten tehtävissään voi vaarantaa sosiaali- ja terveydenhuollon jatkuvuuden kannalta kriittisten tietojärjestelmien toimintaa;
8. tietojärjestelmät täyttävät käyttötarkoituksensa mukaiset 84 §:ssä säädetyt olennaiset vaatimukset; sekä
9. palvelunantajalla, apteekilla, välittäjällä ja Kansaneläkelaitoksella on suunnitelma siitä, miten tietoturvan ja tietosuojan omavalvonta järjestetään ja toteutetaan sen toiminnassa.

Tietoturvallisuuden omavalvonnan toteuttaminen ja vastuu 78 §

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan vastaavan johtajan ja apteekkarin on huolehdittava, että 77 §:ssä tarkoitettu tietoturvasuunnitelma laaditaan ja sitä noudatetaan
- Palvelunantajan, apteekin ja Kansaneläkelaitoksen tulee oma-aloitteisesti ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, jos joku on lainvastaisesti käsitellyt asiakastietoja
- Tietosuojavastaavan nimittämisestä sekä tietosuojavastaavan asemasta ja tehtävistä säädetään tietosuoja-asetuksen 37–39 artiklassa

THL määräys 3/2024 tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista

- Määräys perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 77 ja 78 §:ään
- Määräys tarkentaa sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalista tai ei-digitaalista asiakastietojen turvallista käsittelyä
- Tietoturvasuunnitelman avulla kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden tietoturvasuunnitelmissa on oltava selvitykset siitä, miten asiakastietojen käsittelyyn ja tietojärjestelmiin liittyvät vaatimukset varmistetaan asiakastietolain 77 §:n 1 momentin kohtien 1–9 mukaisesti
- Palvelunantajan velvollisuutena on toimia laatimansa tietoturvasuunnitelman mukaisesti, säännöllisesti ylläpitää ja katselmoida suunnitelmaansa sekä seurata aktiivisesti sen toteutumista

THL:n määräys tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista on julkaistu

- Tietoturvasuunnitelmien avulla sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoita ohjataan riittäviin ja yhdenmukaisiin tietoturva- ja tietosuojakäytäntöihin
- Kyse on jatkuvasta ja säännöllisestä riskien hallinnasta, asianmukaisten tietoturvallisuuden ja asiakastietojen käsittelyyn liittyvien käytäntöjen varmistamisesta sekä niiden toteutumisesta
- Tietoturvasuunnitelma on aina ei-julkinen asiakirja
- [Määräys 3/2024](#): Määräys tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista
  - Liite 1: Tietoturvasuunnitelman mallipohja

Sisällys

1 Määräyksen tarkoitus ja soveltamisala	3
2 Määritelmät	4
3 Vastuut tietoturvan sekä asiakastietojen asianmukaisen käsittelyn varmistamisessa	6
4 Suhde THL:n muihin määräyksiin, yleisiin viitekehyksiin sekä eräisiin muihin säädöksiin	7
5 Yleistä tietoturvasuunnitelmasta	8
6 Tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävät selvitykset ja vaatimukset	9
6.1 Yleiset tietoturvakäytännöt	9
6.2 Menettelyt virhe- ja ongelmatilanteissa sekä jatkuvuudenhallinta	10
6.3 Henkilökunnan koulutus sekä osaamisen ylläpito ja kehittäminen	11
6.4 Tietojärjestelmien käyttöohjeet ja ohjeiden mukainen käyttö	12
6.5 Tietojärjestelmien perustiedot, kuvaukset ja olennaisten vaatimusten täytyminen	13
6.6 Tietojärjestelmien asennus, ylläpito ja päivitys.....	15
6.7 Käyttövaltuuksien hallinnan ja tunnistautumisen käytännöt.....	16
6.8 Asiakas- ja potilastietojärjestelmien pääsynhallinnan ja käytön seurannan käytännöt.....	17
6.9 Fyysinen turvallisuus osana tietojärjestelmien käyttöympäristön turvallisuutta	18
6.10 Työasemien, mobiililaitteiden ja käyttöympäristön tukipalveluiden hallinta	19
6.11 Alusta- ja verkkopalvelujen tietoturvallinen käyttö tietosuojan ja varautumisen kannalta	19
6.12 Kanta-palvelujen liittymisen ja käytön tietoturvakäytännöt	21
7 Ohjaus ja neuvonta	22
8 Voimaantulo	22
Tiedoksi	23

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräys 3/2024 tietoturvasuunnitelman sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista

[THL järjestää koulutustilaisuuden tietoturvasuunnitelmasta 4.6.2024 klo 9-11.30](#)

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Yhteystiedot

valvira.fi

@ValviraViestii

Vaikuttava valvonta – vastuulliset toimijat